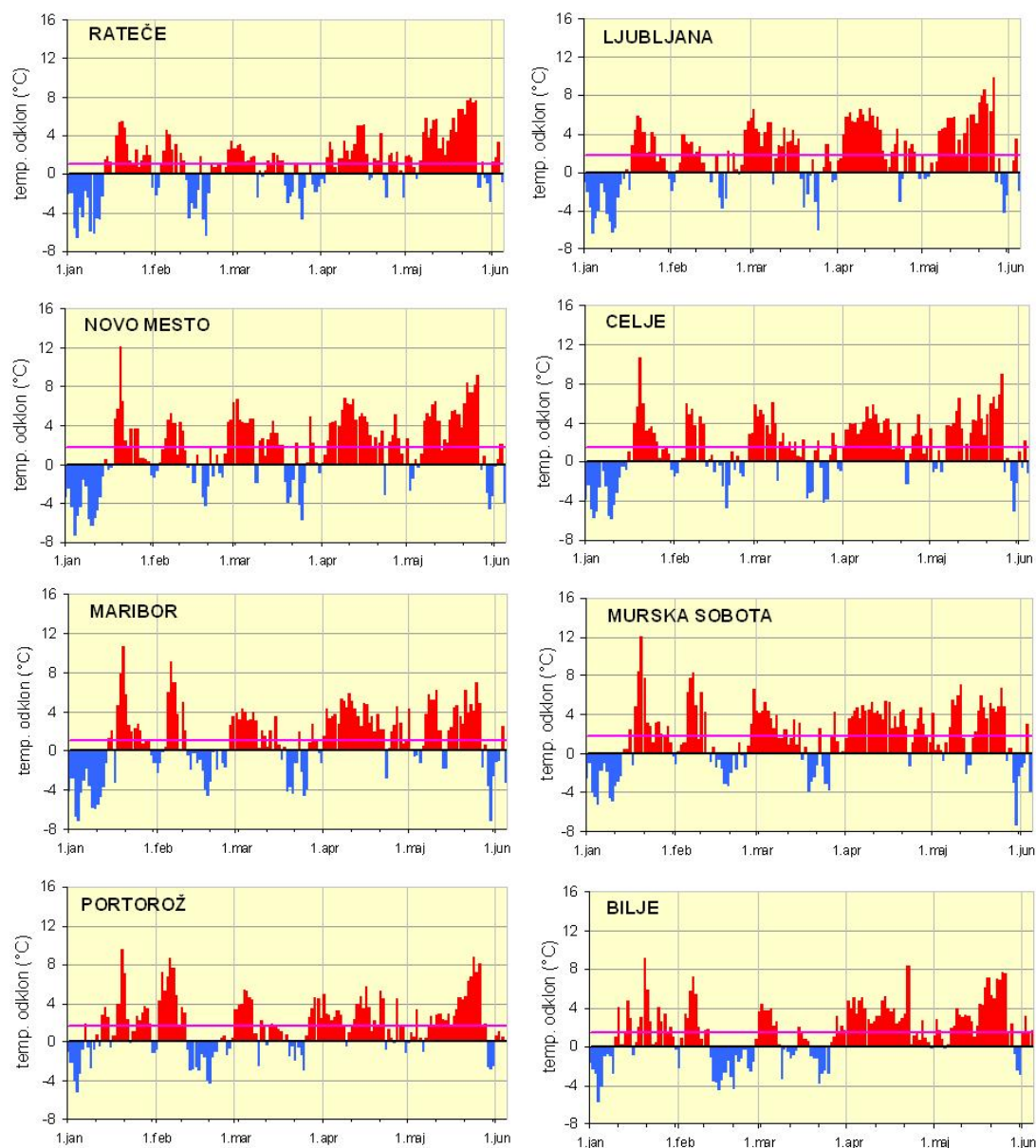

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji 1.– 10. junij 2009

OBVESTILO

Stanje vode v tleh je zaradi nekoliko hladnejšega in mokrega vremena v večjem delu Slovenije zadovoljivo. Izjemi sta še vedno Primorje ter Goriška, kjer se vodni stres za rastline nadaljuje. Na meji dostopnosti se giba tudi količina vode v tleh v severovzhodni Sloveniji. Temperature zraka so se v zadnjih dneh dvignile, zato kmetijske rastline normalno nadaljujejo razvoj. Bližajo se vroči dnevi z visokim izhlapevanjem, ki bo povzročilo sušenje po vsej Sloveniji.

1. Meteorološke razmere

Slika 1. Odklon povprečne dnevne temperature zraka v letošnjem letu od dolgoletnega povprečja 1961-1990 za izbrane kraje v Sloveniji.

Vreme je bilo precej deževno, le zadnje dni sončno z nevihtami. Povprečne dnevne temperature zraka so ob koncu maja zelo padle. V Pomurju se je 30. maja povprečna dnevna temperatura zraka ves dan vrtela le okoli 8,5 °C, kar je skoraj 8 °C hladneje od dolgoletnega povprečja v tem času. V Zgornjesavski dolini (Rateče) se je ohladilo celo pod 3 °C. Na začetku junija so se povprečne temperature zraka gibale med 12 in 15 °C, na Primorskem do 18 °C. V zadnjih dneh se ozračje že segreva, povprečne dnevne temperature zraka so se dvignile nad 20 °C, maksimalne večinoma nad 25 °C. Čez vikend je pihal močan veter, predvsem Gorenjsko so zajele hude nevihte z veliko količino padavin. V soboto je padlo do 60 mm, v nedeljo ponekod celo nad 100 mm. Drugod je v zadnjem tednu padlo nekje med 15 in 25 mm, le na Obali in v Prekmurju padavin praktično ni bilo.

2. ETP

V deževnih dneh je bila evapotranspiracija majhna. Vendar pa se vrednosti povzpnejo proti 4 ali 5 mm takoj, ko se malo ogreje in zjasni. Večinoma je bilo tudi vetrovno, kar je izhlapevanje še dodatno povečevalo. V zadnjem tednu je izhlapelo od 25 do 30 mm, na Obali preko 35 mm. V prihodnjih vročih dneh lahko pričakujemo visoko izhlapevanje po celi Sloveniji.

3. Vodna bilanca kmetijskih tal

Bilanca vode v tleh je bila v preteklem tednu negativna, vendar primanjkljaji v osrednji Sloveniji in na Štajerskem niso bili veliki, od 5 do 15 mm vode. Nekoliko večji, malo nad 20 in 30 mm, so bili le v Prekmurju in na Obali. Podobno tudi vegetacijski primanjkljaj od prejšnjega tedna ni pretirano narastel, razen na Obali, kjer se je povečal za skoraj 50 mm na skupnih 203 mm vode.

Kmetijski posevki so večinoma dobro preskrbljeni z vodo. Posevki ječmena so se rumeno obarvali in bodo vsak čas v voščeni zrelosti. Pšenica še vedno polni zrnje in je prav tako v dobri kondiciji, razen na območjih, kjer so močne padavine in veter povzročili, da je polegla. O tem poročajo iz severovzhodne Slovenije, Podravja in s Koroške. Tudi krompirjevi nasadi so dobro preskrbljeni z vodo. Po nasadih je že opaziti cvetenje in sklenjene vrste. To je obdobje, ko so nasadi izjemno občutljivi za okužbe s krompirjevo plesnijo. Nižje temperature v prvi tretjini junija in pogoste padavine so bile zelo nevarne za primarne okužbe, jutranja rosa, visoka vlaga v zraku in temperature okoli 25 °C, ki smo jim bili priča v zadnjih dneh, pa so kot nalašč za hitro širjenje bolezni po nasadu.

Tudi koruzni posevki so v severovzhodni Sloveniji bujni. Naglo povečujejo listno površino in s tem tudi porabo vode.

Opazovalna postaja	Padavine	ETo	Vodna	Padavine	ETo	Vodna
	[mm]	[mm]	bilanca [mm]	[mm]	[mm]	bilanca [mm]
	v preteklem tednu			v vegetacijskem obdobju		
	(4. - 10. junij 2009)			(1. april - 10. junij)		
BILJE	15.8	29.9	-14.1	118.7	279	-160.3
LJUBLJANA - BEŽIGRAD	22.6	26.4	-3.8	194.5	245.3	-50.8
NOVO MESTO	16.3	27.0	-10.7	174.3	227.0	-52.7
CELJE	20.8	25.7	-4.9	172.9	243.5	-70.6
MARIBOR - LETALIŠČE	13.3	29.3	-16.0	208.3	257.1	-48.8
MURSKA SOBOTA - RAKIČAN	4.6	27.4	-22.8	141.9	243.0	-101.1
PORTOROŽ - LETALIŠČE	3.6	35.5	-31.9	90.0	293.4	-203.4

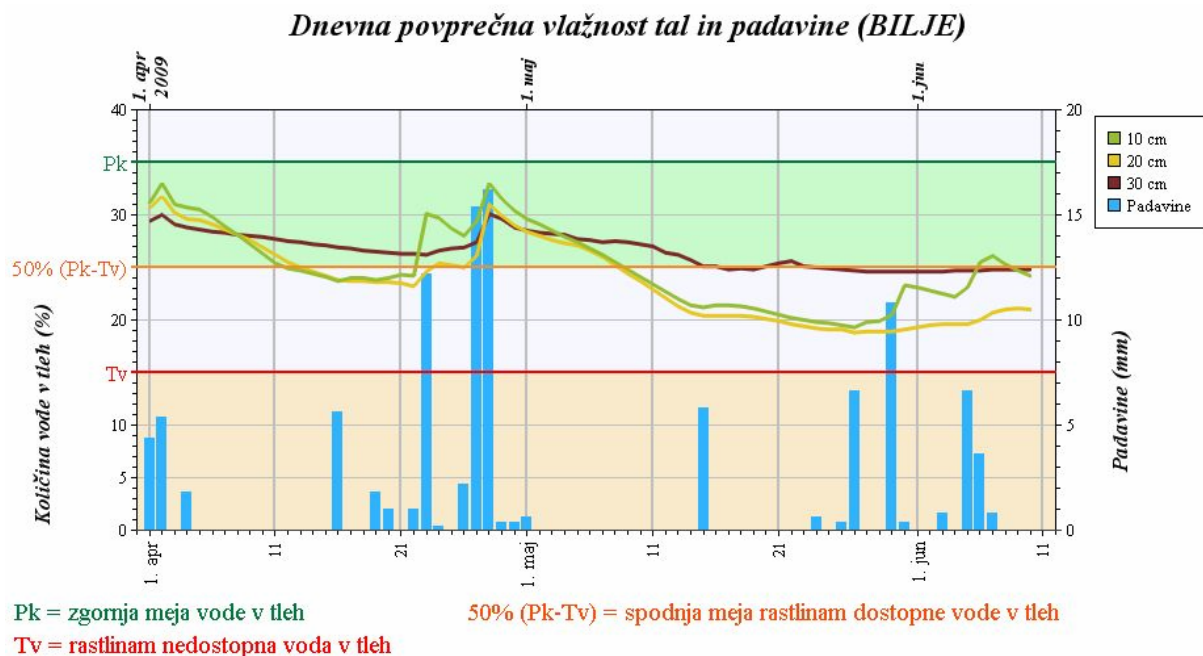
Na Goriškem so bile do zadnjih padavin v vodnem stresu kmetijske kulture s plitvim koreninskim sklopom, zlasti posevki žit in koruze. Vinska trta in sadno drevje sta vodni stres zaradi globljih korenin uspešno premagovala. Kljub temu so bila potrebna namakanja v drugi tretjini maja. Padavine v zadnjem tednu so trenutno založenost tal z vodo nekoliko izboljšale, a so hkrati povzročile nemalo skrbi briškim sadjarjem, saj so dozorele češnje pokale.

Na Obali pa je slika drugačna. Primanjkljaj vode je bistveno večji in za dober pridelek vrtnin je potrebno vodo ves čas dodajati.

4. Voda v tleh

V kmetijskih predelih severovzhodne Slovenije se založenost tal z vodo zadržuje blizu meje težje dostopnosti za rastline. Še huje je bilo na Goriškem do zadnjih padavin, ki so primanjkljaj malenkost zmanjšale. Kljub temu je voda rastlinam še vedno težko dostopna, potrebno je namakanje. Drugod po Sloveniji pa je večinoma založenost tal z vodo zaenkrat dobra.

Bližajo se nam bolj suhi, poletno vroči dnevi. Veliko izhlapevanje bo povzročilo težave rastlinam v Prekmurju in na Primorskem, od intenzivnosti in trajanja takega vremena pa je odvisno, kako hitro se bodo težave z dostopnostjo vode pokazale drugje.

5. Obeti (izdano 10.6.2009)

V naslednjih dneh se bo postopno zjasnilo, temperature zraka bodo segle proti in ponekod tudi preko 30 °C.